

LEGE
privind protejarea patrimoniului cultural național mobil

CAPITOLUL I
Dispoziții generale

Art. 1. – (1) Prezenta lege instituie regimul juridic al bunurilor aparținând patrimoniului cultural național mobil, ca parte a patrimoniului cultural național, și reglementează activitățile specifice de protejare a acestora.

(2) Patrimoniul cultural național cuprinde ansamblul bunurilor identificate ca atare, indiferent de regimul de proprietate asupra acestora, care reprezintă o mărturie și o expresie a valorilor, credințelor, cunoștințelor și tradițiilor aflate în continuă evoluție; cuprinde toate elementele rezultate din interacțiunea, de-a lungul timpului, între factorii umani și cei naturali.

Art. 2. – (1) Statul garantează proprietatea și asigură, potrivit legii, protejarea bunurilor care fac parte din patrimoniul cultural național mobil.

(2) Exercițarea dreptului de proprietate și a altor drepturi reale, precum și a dreptului de administrare asupra unui bun din patrimoniul cultural național mobil este supusă reglementărilor prezentei legi.

(3) Statul asigură, potrivit legii, baza materială și resursele financiare necesare pentru protejarea patrimoniului cultural național mobil.

(4) În sensul prezentei legi, prin *protejarea patrimoniului cultural național mobil* se înțelege ansamblul de măsuri având caracter științific, juridic, administrativ, financiar, fiscal și tehnic, menite să asigure identificarea, cercetarea, inventarierea, clasarea, conservarea, asigurarea securității, întreținerea, prepararea, restaurarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural național mobil, în vederea asigurării accesului democratic la cultură și a transmiterii acestui patrimoniu generațiilor viitoare.

(5) Protejarea patrimoniului cultural național mobil este realizată prin intermediul autorităților administrației publice, al unor instituții specializate, cum sunt muzeele, colecțiile publice, casele memoriale, arhivele și bibliotecile, al cultelor religioase și instituțiilor ecleziastice, precum și al organizațiilor neguvernamentale cu activitate în domeniu.

Art. 3. – (1) Patrimoniul cultural național mobil este alcătuit din bunuri cu valoare istorică, arheologică, documentară, etnografică, artistică, științifică și tehnică, literară, cinematografică, numismatică, filatelică, heraldică, bibliofilă, cartografică și epigrafică, reprezentând mărturii materiale ale evoluției mediului natural și ale relațiilor omului cu acesta, ale potențialului

¹⁾ Republicată în temeiul art. IV din Legea nr. 488/2006 pentru modificarea și completarea Legii nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 10 din 8 ianuarie 2007, dându-se textelor o nouă numerotare.

Legea nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 530 din 27 octombrie 2000, iar ulterior a mai fost modificată și completată prin:

– Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2001 privind unele măsuri în domeniile culturii și artei, cultelor, cinematografiei și dreptului de autor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 35 din 19 ianuarie 2001, aprobată cu modificări prin Legea nr. 574/2001 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 9/2001 privind unele măsuri în domeniile culturii și artei, cultelor, cinematografiei și dreptului de autor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 685 din 30 octombrie 2001;

– Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 16/2003 pentru modificarea și completarea Legii nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 232 din 5 aprilie 2003, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 314/2004 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 16/2003 pentru modificarea și completarea Legii nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 577 din 29 iunie 2004;

– Legea nr. 105/2004 pentru modificarea Legii nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 320 din 13 aprilie 2004.

creator uman și ale contribuției românești, precum și a minorităților naționale la civilizația universală.

(2) Bunurile care alcătuiesc patrimoniul cultural național mobil sunt:

1. bunuri arheologice și istorico-documentare, precum:

a) descoperirile arheologice terestre și subacvatice, unelte, ceramică, inscripții, monede, sigilii, bijuterii, piese de vestimentație și harnașament, arme, însemne funerare, cu excepția eșantioanelor de materiale de construcție, materiale din situri, care constituie probe arheologice pentru analize de specialitate;

b) elemente provenite din dezmembrarea monumentelor istorice;

c) mărturii materiale și documentare privind istoria politică, economică, socială, militară, religioasă, științifică, artistică, sportivă sau din alte domenii;

d) manuscrise, incunabule, cărți rare și cărți vechi, cărți cu valoare bibliofilă;

e) documente și tipărituri de interes social: documente de arhivă, hărți și alte materiale cartografice;

f) obiecte cu valoare memorialistică;

g) obiecte și documente cu valoare numismatică, filatelică, heraldică: monede, ponduri, decorații, insigne, sigilii, brevete, mărci poștale, drapelul și stindarde;

h) piese epigrafice;

i) fotografii, clișee fotografice, filme, înregistrări audio și video;

j) instrumente muzicale;

k) uniforme militare și accesorii ale acestora;

l) obiecte cu valoare tehnică;

2. bunuri cu semnificație artistică, precum:

a) opere de artă plastică: pictură, sculptură, grafică, desen, gravură, fotografie și altele;

b) opere de artă decorativă și aplicată din sticlă, ceramică, metal, lemn, textile și alte materiale, podoabe;

c) obiecte de cult: icoane, broderii, orfevrărie, mobilier și altele;

d) proiecte și prototipuri de design;

e) materiale primare ale filmelor artistice, documentare și de animație;

f) monumente de for public, componente artistice expuse în aer liber;

3. bunuri cu semnificație etnografică, precum:

a) unelte, obiecte de uz casnic și gospodăresc;

b) piese de mobilier;

c) ceramică;

d) textile, piese de port, pielărie;

e) alte obiecte din metal, lemn, os, piatră, sticlă;

f) obiecte de cult;

g) podoabe;

h) ansambluri de obiecte etnografice;

i) monumente din muzeele etnografice în aer liber;

4. bunuri de importanță științifică, precum:

a) specimene rare și colecții de zoologie, botanică, mineralogie și anatomie;

b) trofee de vânat;

5. bunuri de importanță tehnică, precum:

a) creații tehnice unicate;

b) rarități, indiferent de marcă;

c) prototipurile aparatelor, dispozitivelor și mașinilor din creația curentă;

d) creații tehnice cu valoare memorială;

e) realizări ale tehnicii populare;

f) matrițe de compact-discuri, de CD-ROM, de DVD și altele asemenea.

Art. 4. – Bunurile aparținând patrimoniului cultural național mobil fac parte, în funcție de importanța sau de semnificația lor istorică, arheologică, documentară, etnografică, artistică, științifică și tehnică, literară, cinematografică, numismatică, filatelică, heraldică, bibliofilă, cartografică și epigrafică, de vechimea, unicitatea sau raritatea lor, din:

a) tezaurul patrimoniului cultural național mobil, denumit în continuare *tezaur*, alcătuit din bunuri culturale de valoare excepțională pentru umanitate;

b) fondul patrimoniului cultural național mobil, denumit în continuare *fond*, alcătuit din bunuri culturale cu valoare deosebită pentru România.

Art. 5. – (1) Bunurile culturale mobile pot fi proprietate publică sau privată a statului ori a unităților administrativ-teritoriale sau proprietate privată a persoanelor fizice și a persoanelor juridice de drept privat.

(2) Asupra bunurilor prevăzute la alin. (1) se pot constitui, potrivit formei de proprietate, în condițiile legii, un drept de administrare sau alte drepturi reale, după caz.

Art. 6. – (1) Ministerul Culturii și Cultelor și Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor coordonează activitățile specifice din domeniul patrimoniului cultural național mobil.

(2) Face excepție de la prevederile alin. (1) Fondul Arhivistic Național al României aflat în administrarea Arhivelor Naționale, precum și în cea a direcțiilor județene ale Arhivelor Naționale, constituit în conformitate cu prevederile Legii Arhivelor Naționale nr. 16/1996, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Ministerul Culturii și Cultelor reprezintă statul român în relațiile interne și internaționale care au ca obiect patrimoniul cultural național mobil.

Art. 7. – (1) Autoritățile competente au obligația să facă toate demersurile, potrivit prevederilor legale în vigoare și convențiilor internaționale la care România este parte, pentru redobândirea unor bunuri culturale care au fost exportate ilegal, au fost sustrate din muzee sau colecții ori sunt deținute fără temei legal în străinătate.

(2) Autoritățile competente se angajează să participe la orice operațiune internațională organizată în comun, în baza unui acord de cooperare, în vederea interzicerii și împiedicării operațiunilor ilicite de import, export și transfer de proprietate al bunurilor culturale.

Art. 8. – Autoritățile publice, proprietarii, titularii altor drepturi reale, precum și titularii dreptului de administrare asupra bunurilor ce fac parte din patrimoniul cultural național mobil au obligația de a le proteja împotriva oricăror acte comise sau omise care pot duce la degradarea, distrugerea, pierderea, sustragerea sau exportul ilegal al acestora.

CAPITOLUL II

Cercetarea, inventarierea și clasarea

Art. 9. – Activitatea de cercetare, desfășurată de cercetătorii științifici în instituții publice specializate, deținătoare de bunuri care fac parte din patrimoniul cultural național mobil, are ca obiect cercetarea, dezvoltarea și valorificarea științifică a patrimoniului cultural național mobil, în principal a celui deținut de instituția respectivă.

Art. 10. – În sensul prezentei legi, prin *clasare* se înțelege procedura de stabilire a bunurilor culturale mobile care fac parte din categoriile juridice ale patrimoniului cultural național mobil, tezaur și fond.

Art. 11. – Declanșarea procedurii de clasare a bunurilor culturale mobile se face:

1. Din oficiu, în următoarele situații:

a) pentru bunurile culturale mobile aflate în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale și administrate de instituții publice, regii autonome, companii naționale, societăți naționale sau alte societăți comerciale la care statul sau o autoritate a administrației publice locale este acționar;

b) pentru bunurile culturale mobile aflate în proprietatea cultelor religioase;

c) pentru bunurile culturale mobile care fac obiectul unei vânzări publice prin licitație sau prin intermediul unui agent autorizat;

d) pentru bunurile culturale mobile pentru care se solicită exportul temporar sau definitiv;

e) pentru bunurile culturale mobile descoperite întâmplător ori în cadrul unor cercetări arheologice, etnologice, paleontologice sau geologice;

f) pentru bunurile culturale mobile confiscate;

g) pentru bunurile culturale mobile care au făcut obiectul unor tentative de export ilegal;

h) pentru bunurile culturale mobile care au părăsit ilegal teritoriul României;

i) pentru bunurile aflate în custodia instituțiilor publice, care urmează să fie restituite;

j) pentru bunurile culturale mobile ce urmează a fi restaurate;

k) pentru bunurile culturale mobile ce fac obiectul declanșării unei cercetări penale.

2. La solicitarea persoanelor fizice și a celorlalte persoane juridice de drept privat, proprietare ale bunului respectiv.

Art. 12. – (1) Clasarea se va efectua pe baza unui raport de expertiză întocmit de experți sau specialiști acreditați de Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor.

(2) Clasarea unui bun trebuie finalizată în cel mult 3 luni din momentul declanșării procedurii de clasare.

(3) Organismul științific competent să hotărască asupra propunerilor de clasare este Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor.

(4) Hotărârea de clasare va fi semnată de președintele Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor și va fi aprobată prin ordin al ministrului culturii și cultelor, în interiorul termenului prevăzut la alin. (2).

(5) La hotărârea de clasare se anexează în extras concluziile raportului de expertiză prin care se asigură identificarea bunului cultural mobil respectiv, fișa standard a obiectului și fotografia alb-negru sau color, după caz.

(6) În cazul bunurilor culturale mobile care nu au fost propuse la clasare, concluziile raportului de expertiză cuprinzând datele de identificare a bunurilor se vor comunica proprietarului sau titularului de alte drepturi reale în termen de 30 de zile de la data finalizării expertizei.

(7) Contestarea expertizei bunurilor culturale mobile care nu au fost propuse la clasare se face la Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor în termen de 10 zile de la primirea înștiințării expertului sau specialistului. Soluționarea contestației se comunică în termen de 20 de zile.

Art. 13. – (1) Instituțiile publice deținătoare de bunuri culturale mobile aparținând patrimoniului cultural național mobil au obligația de a inventaria aceste bunuri, atât analitic, prin fișa standard, conform normelor emise de Ministerul Culturii și Cultelor, cât și sinoptic, prin banca de date, conținând și arhiva imagistică.

(2) Autoritățile publice în subordinea cărora funcționează instituțiile deținătoare de bunuri aparținând patrimoniului cultural național mobil au obligația de a asigura resursele financiare necesare, în vederea inventarierii informatizate a bunurilor.

(3) Bunurile culturale aflate în colecțiile administrate de instituțiile specializate, de culte și de instituțiile ecleziastice sunt inventariate potrivit prevederilor prezentei legi.

Art. 14. – (1) Ministerul Culturii și Cultelor comunică, în scris, proprietarului, titularului altor drepturi reale sau, după caz, titularului dreptului de administrare ordinul de clasare, în termen de 10 zile de la aprobare.

(2) Ministerul Culturii și Cultelor eliberează, pentru fiecare bun clasat, un certificat de clasare și fișa standard a obiectului.

(3) Certificatul de clasare și fișa standard a obiectului însoțesc bunul clasat și nu constituie prin ele însele un titlu de proprietate.

Art. 15. – (1) Clasarea are ca efect înscrierea bunurilor culturale mobile în Inventarul patrimoniului cultural național mobil, în una dintre cele două categorii, tezaur sau fond.

(2) Inventarul patrimoniului cultural național mobil, întocmit pe baza ordinelor privind bunurile culturale mobile clasate, centralizarea, evidența informatizată și administrarea documentelor care au stat la baza întocmirii acestuia se efectuează de Institutul de Memorie Culturală.

(3) Datele privind patrimoniul cultural național mobil, cu excepția listei cuprinzând bunurile culturale mobile și imaginea acestora, nu au destinație publică, fără acordul proprietarilor bunurilor.

(4) Date privind patrimoniul cultural național mobil pot fi furnizate, la cerere, de Institutul de Memorie Culturală instituțiilor specializate, cercetătorilor și altor experți și specialiști acreditați, în vederea desfășurării unor activități specifice de identificare și cercetare. Valorificarea datelor astfel dobândite poate fi făcută numai cu consimțământul deținătorului. Comunicarea publică a datelor de identificare a proprietarului se poate face numai cu acordul prealabil al acestuia.

(5) Informațiile cuprinse în Inventarul prevăzut la alin. (1) pot fi furnizate organelor de poliție, organelor de urmărire penală și instanțelor judecătorești, numai pentru soluționarea unor cauze, în directă legătură cu respectivele bunuri culturale mobile clasate și numai cu respectarea prevederilor legale în materie.

Art. 16. – (1) Proprietarii, titularii altor drepturi reale sau ai dreptului de administrare și deținătorii cu orice titlu ai bunurilor culturale mobile pentru care s-a declanșat procedura de clasare au obligația de a permite examinarea bunurilor respective de către experți sau specialiști acreditați.

(2) Bunurile culturale mobile pot fi preluate pentru analize de laborator numai în cazuri deosebite și pentru perioade determinate, prevăzute în normele de clasare a bunurilor culturale mobile, doar cu acordul proprietarilor sau al titularilor altor drepturi reale, după caz; preluarea acestora se face pe baza unui act de predare-primire încheiat cu persoanele fizice sau juridice, după caz, menționate la alin. (1), în forma prevăzută de normele emise de Ministerul Culturii și Cultelor.

Art. 17. – În timpul desfășurării procedurii de clasare din oficiu a unui bun cultural mobil, acesta se află sub regimul de protecție prevăzut, potrivit dispozițiilor prezentei legi, pentru bunurile clasate în tezaur.

Art. 18. – (1) Dreptul proprietarului de a solicita clasarea unui bun cultural mobil este imprescriptibil.

(2) În cazul în care un bun cultural mobil nu a fost clasat, procedura poate fi reluată, la cerere, după minimum 3 ani; în situațiile în care au apărut elemente noi justificative, acest termen poate fi redus de Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor.

Art. 19. – (1) Declasarea bunurilor culturale mobile are loc la cererea titularilor drepturilor de proprietate sau din oficiu, în următoarele cazuri:

- a) invalidarea expertizei;
- b) distrugere;
- c) deteriorare gravă care nu poate fi remediată prin operațiuni de restaurare.

(2) Declasarea urmează procedura stabilită la clasare.

(3) Ordinul de declasare este luat în evidența Inventarului patrimoniului cultural național mobil, procedându-se la radierea bunului respectiv din inventarul prevăzut la art. 15 alin. (1).

(4) Ordinul de declasare se comunică în scris proprietarului, titularului altor drepturi reale, precum și titularului dreptului de administrare, după caz.

Art. 20. – Trecerea unui bun cultural mobil dintr-o categorie a patrimoniului cultural național mobil în alta se poate face numai cu respectarea aceluiași proceduri prevăzute pentru clasare.

Art. 21. – (1) Ordinul de clasare, de declasare sau de trecere dintr-o categorie în alta a patrimoniului cultural național a unui bun cultural mobil poate fi contestat de proprietarul sau de titularul dreptului de administrare la Ministerul Culturii și Cultelor, în termen de 30 de zile de la comunicare.

(2) Ministerul Culturii și Cultelor este obligat să soluționeze contestația în termen de 30 de zile de la înregistrarea acesteia.

(3) În cazul în care proprietarul sau titularul dreptului de administrare este nemulțumit de răspunsul la contestația adresat Ministerului Culturii și Cultelor, el se poate adresa, în condițiile Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, instanțelor judecătorești competente.

Art. 22. – (1) Bunurile culturale mobile proprietate publică, aflate în patrimoniul unor companii naționale, societăți naționale sau altor societăți comerciale cu capital integral ori majoritar de stat, care se privatizează, vor fi supuse procedurii de clasare înainte de declanșarea procesului de privatizare.

(2) Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului sau, după caz, autoritatea publică centrală ori locală care privatizează o persoană juridică din cele prevăzute la alin. (1) are obligația de a anunța, cu 30 de zile înainte, declanșarea procedurii de privatizare, în scris, serviciului public deconcentrat al Ministerului Culturii și Cultelor în a cărui rază teritorială își are sediul societatea.

(3) În termen de 10 zile de la data înregistrării comunicării prevăzute la alin. (2), serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii și Cultelor va verifica la persoana juridică în curs de privatizare bunurile culturale mobile susceptibile de a fi clasate și, dacă va fi cazul, va declanșa procedura de clasare.

(4) Bunurile culturale mobile clasate ca urmare a situației prevăzute în prezentul articol vor fi date în administrarea unei instituții publice specializate, desemnate de Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor.

CAPITOLUL III

Păstrarea, depozitarea și asigurarea securității bunurilor culturale mobile

Art. 23. – (1) Proprietarii, titularii altor drepturi reale sau ai dreptului de administrare, precum și deținătorii cu orice titlu ai bunurilor culturale mobile clasate au următoarele obligații:

a) să asigure cele mai bune condiții de păstrare, conservare și, după caz, de depozitare a bunurilor, prevenind orice degradare, deteriorare sau distrugere a acestora;

b) să nu deterioreze și să nu distrugă aceste bunuri, iar în cazul celor din metal nici să nu le topească;

c) să asigure securitatea acestor bunuri;

d) să înștiințeze în termen de maximum 5 zile serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor în cazul constatării unui pericol iminent de distrugere sau de degradare gravă a acestor bunuri;

e) să nu utilizeze și să nu permită utilizarea acestor bunuri la organizarea de spectacole, parade ale modei, ca recuzită cinematografică sau teatrală, precum și în orice alte scopuri care le-ar periclita integritatea sau le-ar expune pierderii, deteriorării ori sustragerii;

f) să permită accesul specialiștilor din cadrul serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor în scopul constatării stării de conservare a acestor bunuri; în cazul deținătorilor persoane fizice și al persoanelor juridice de drept privat accesul specialiștilor serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor va fi posibil numai cu acordul scris al proprietarului privind condițiile de acces.

(2) Proprietarii sau titularii dreptului de administrare a bunurilor culturale mobile clasate au în această calitate și următoarele obligații:

a) să asigure restaurarea bunurilor;

b) să încredințeze executarea lucrărilor de restaurare exclusiv restauratorilor acreditați de Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor.

(3) Instituțiile publice specializate și nespecializate, cultele, precum și operatorii economici, care dețin cu orice titlu bunuri culturale mobile clasate, au obligația să finanțeze achiziționarea și instalarea de sisteme antifracție, antiincendiu și de asigurare a microclimatului pentru protecția bunurilor culturale mobile.

(4) Fac excepție de la prevederile alin. (1) lit. e) proprietarii, persoane fizice și juridice de drept privat, care pot permite, în condiții contractuale, cu respectarea normelor de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile clasate, utilizarea bunurilor culturale mobile clasate în fond, la organizarea de spectacole, parade ale modei și ca recuzită teatrală și cinematografică.

Art. 24. – Persoanele fizice și juridice care dețin cu orice titlu bunuri culturale mobile clasate beneficiază de consultanță gratuită din partea instituțiilor specializate, în scopul păstrării, conservării și punerii în valoare a acestor bunuri.

Art. 25. – (1) Instituțiile publice au obligația să permită accesul experților și specialiștilor acreditați, precum și al cercetătorilor la bunurile culturale mobile deținute în administrare, pentru efectuarea de studii și lucrări de specialitate, în condiții convenite de comun acord.

(2) În cazul bunurilor culturale mobile aflate în proprietate privată, pentru efectuarea de studii și lucrări de specialitate este necesar acordul proprietarului.

Art. 26. – (1) Copiile, mulajele, tirajele postume și facsimilele executate de pe bunuri culturale mobile clasate trebuie să fie marcate vizibil pentru a nu fi confundate cu originalul; ele vor purta mențiunea *copie*, *facsimil*, *tiraj postum*, numele autorului și anul în care au fost realizate, precum și specificarea colecției în care se află originalul.

(2) Mențiunile prevăzute la alin. (1) sunt obligatorii, indiferent de anul în care au fost realizate copiile, mulajele, tirajele postume și facsimilele și ori de câte ori acestea sunt aduse la cunoștință publicului.

Art. 27. – (1) Copiile, mulajele, tirajele postume și facsimilele de pe bunuri culturale mobile clasate, aflate în proprietate publică, pot fi executate numai cu acordul scris al titularului dreptului de administrare, în conformitate cu normele avizate de Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor.

(2) Copiile, mulajele, tirajele postume și facsimilele de pe bunuri culturale mobile clasate, aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice de drept privat, pot fi executate numai cu acordul scris al proprietarului, în conformitate cu normele avizate de Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor.

(3) Reproducerea bunurilor culturale mobile clasate prin mijloace foto, video sau numerice se face cu acordul scris al titularului dreptului de administrare sau al proprietarului bunului reprodus, după caz.

(4) Persoanele care execută copii, mulaje, tiraje postume și facsimile de pe bunuri culturale mobile clasate sunt obligate să utilizeze tehnici adecvate și să ia măsurile necesare pentru a nu fi afectate, imediat sau în timp, integritatea și calitatea originalelor.

CAPITOLUL IV

Conservarea și restaurarea bunurilor culturale mobile clasate

Art. 28. – (1) Lucrările de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile clasate se efectuează numai de către conservatori și restauratori acreditați, pe baza unui contract încheiat potrivit dispozițiilor dreptului comun.

(2) Acreditarea conservatorilor și restauratorilor care efectuează lucrări de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile clasate se face de Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor, potrivit normelor de acreditare a conservatorilor și restauratorilor.

(3) Pe baza acreditării obținute, Ministerul Culturii și Cultelor eliberează conservatorilor și restauratorilor certificate de liberă practică, potrivit normelor de acreditare a conservatorilor și restauratorilor.

(4) Laboratoarele și atelierelor care efectuează lucrări de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile clasate funcționează pe baza unei autorizații eliberate de Ministerul Culturii și Cultelor, cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor, potrivit normelor privind autorizarea laboratoarelor și a atelierelor de conservare și restaurare.

(5) În cazul comiterii de erori profesionale, constatate de Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor, aceasta va suspenda pe termen de până la 2 ani acreditarea prevăzută la alin. (2) sau avizul prevăzut la alin. (4). Ministerul Culturii și Cultelor va lua măsurile necesare pentru ducerea la îndeplinire a hotărârilor Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor, putând solicita acesteia o contraexpertiză, la cererea persoanelor în cauză.

(6) Persoanele juridice de drept privat, proprietare ale laboratoarelor sau atelierelor autorizate, sunt obligate să afișeze la loc vizibil autorizația eliberată potrivit dispozițiilor alin. (4).

(7) Funcționarea în continuare a laboratoarelor de conservare și restaurare existente în cadrul instituțiilor publice specializate, precum și înființarea de noi astfel de laboratoare se aprobă de Ministerul Culturii și Cultelor, cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

(8) Laboratoarele de conservare și restaurare, care funcționează în cadrul instituțiilor publice muzeale, pot efectua astfel de lucrări pentru alte instituții publice muzeale, pentru persoane fizice sau juridice de drept public ori privat, cu respectarea condițiilor prevăzute în prezenta lege; în aceste cazuri solicitanții vor suporta cheltuielile legate de aceste lucrări, în condiții contractuale.

Art. 29. – Restaurarea bunurilor culturale mobile clasate în tezaur se face numai cu avizul prealabil al Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor și numai în laboratoarele sau atelierelor autorizate, nominalizate în aviz.

Art. 30. – (1) Bunurile culturale mobile clasate în tezaur, indiferent de forma de proprietate, care sunt în pericol iminent de distrugere sau degradare gravă, vor fi supuse operațiunilor de restaurare și conservare prin ordin al ministrului culturii și cultelor, pe baza unui raport de expertiză aprobat de Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor.

(2) Operațiunile de restaurare și conservare astfel dispuse vor fi efectuate pe cheltuiala proprietarului.

(3) Sumele utilizate de proprietari pentru operațiunile de restaurare și conservare dispuse în conformitate cu prevederile alin. (1) și cu cele prevăzute la art. 23 alin. (2) lit. a) sunt deductibile la calcularea impozitului pe venit sau profit, după caz.

(4) În cazul în care proprietarul bunului cultural mobil clasat în tezaur este o persoană fizică, din a cărei declarație pe propria răspundere rezultă că nu are posibilități financiare pentru acoperirea cheltuielilor de restaurare și conservare, aceste operațiuni vor fi finanțate, parțial sau integral, de la bugetul de stat ori de la bugetele locale, după caz, potrivit dispozițiilor prezentei legi. În cazul vânzării ulterioare a acestor bunuri culturale mobile, costurile operațiunilor de restaurare și conservare vor fi restituite de proprietarul-vânzător instituției finanțatoare.

Art. 31. – (1) Dispozițiile prezentei legi se aplică în mod corespunzător bunurilor cu valoare culturală realizate din metale prețioase ori conținând pietre prețioase sau semiprețioase, care se află în proprietatea, administrarea ori sunt deținute cu orice titlu de Banca Națională a României, de Monetăria Statului sau de celelalte bănci.

(2) Persoanele juridice enumerate la alin. (1) sunt obligate să permită examinarea bunurilor de către experții anume desemnați de Ministerul Culturii și Cultelor, care vor propune, dacă este cazul, declanșarea procedurii de clasare.

Art. 32. – Este interzisă topirea sau modificarea, sub orice formă, a bunurilor culturale mobile clasate, care sunt deținute cu orice titlu de Banca Națională a României, de Monetăria Statului sau de celelalte bănci.

CAPITOLUL V

Circulația bunurilor culturale mobile

Art. 33. – Bunurile culturale mobile clasate, aflate în proprietatea publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, sunt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile.

Art. 34. – (1) Pentru organizarea unor expoziții sau realizarea unor proiecte culturale instituțiile publice pot împrumuta, după caz, unor instituții publice sau persoane juridice de drept privat din țară, în condițiile dreptului comun, bunuri culturale mobile clasate pe care le

dețin în administrare, cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor și cu aprobarea Ministerului Culturii și Cultelor.

(2) Persoanele fizice și juridice de drept privat pot împrumuta instituțiilor publice sau persoanelor juridice de drept privat, în condițiile dreptului comun și ale prezentei legi, bunuri culturale mobile clasate.

(3) Bunurile culturale mobile clasate, aparținând cultelor religioase, pot fi împrumutate instituțiilor publice specializate, în condițiile dreptului comun și ale prezentei legi, cu aprobarea șefilor de cult.

(4) Organizatorul expoziției sau inițiatorul/autorul proiectului cultural răspunde civil, material, disciplinar, contravențional sau penal, după caz, de integritatea bunurilor expuse, luând toate măsurile necesare pentru înlăturarea oricărui risc, în condiții de securitate, de conservare, de asigurare și de stabilire a cotelor valorice respective.

Art. 35. – (1) Vânzarea publică a bunurilor culturale mobile aflate în proprietate privată sau intermedierea vânzării se efectuează numai prin operatori economici autorizați, cu respectarea prevederilor prezentei legi.

(2) Autorizarea operatorilor economici prevăzuți la alin. (1) se face de Ministerul Culturii și Cultelor, cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor, cu respectarea normelor privind comerțul cu bunuri culturale mobile.

(3) Operatorii economici autorizați să comercializeze bunuri culturale mobile sunt obligați să afișeze la loc vizibil normele privind comerțul cu bunuri culturale mobile.

(4) Operatorii economici autorizați să comercializeze bunuri culturale mobile sunt obligați să dețină un registru în care să menționeze, corect și complet, numele și adresa ofertantului, descrierea și prețul fiecărui bun. Informațiile conținute în registru au caracter confidențial.

(5) Operatorii economici autorizați să comercializeze bunuri culturale mobile au obligația de a înștiința în scris, în termen de 5 zile de la data ofertei, serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor despre existența unor bunuri susceptibile de a fi clasate.

(6) Operatorii economici autorizați să comercializeze bunuri culturale mobile au obligația ca în termen de 5 zile să informeze în scris proprietarul bunului cu privire la posibilitatea de declanșare a procedurii de clasare.

(7) Operatorii economici autorizați să comercializeze bunuri culturale mobile sunt obligați ca, în termen de 3 zile de la data înregistrării în registrul propriu a bunurilor clasate în tezaur, să comunice în scris serviciului public deconcentrat al Ministerului Culturii și Cultelor, în a cărui rază teritorială își au sediul, punerea acestora în vânzare, precum și, după caz, să transmită un exemplar al catalogului editat în scopul organizării unei licitații publice, indiferent dacă bunurile scoase la licitație sunt sau nu sunt clasate în patrimoniul cultural național mobil.

Art. 36. – (1) Bunurile culturale mobile, proprietate a persoanelor fizice sau juridice de drept privat, clasate în tezaur, pot face obiectul unei vânzări publice numai în condițiile exercitării dreptului de preempțiune de către statul român, prin Ministerul Culturii și Cultelor, și cu respectarea dispozițiilor art. 35 alin. (7).

(2) Serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor sunt obligate să transmită Ministerului Culturii și Cultelor, în termen de 3 zile de la primirea comunicării scrise a operatorului economic autorizat, înregistrarea privind punerea în vânzare a unui bun cultural mobil clasat în tezaur.

(3) Termenul de exercitare a dreptului de preempțiune al statului este de maximum 30 de zile, calculat de la data înregistrării comunicării prevăzute la alin. (2), iar valoarea de achiziționare este cea negociată cu vânzătorul sau cu operatorul economic autorizat ori cea rezultată din licitația publică.

(4) Ministerul Culturii și Cultelor va prevedea în bugetul propriu sumele necesare destinate exercitării dreptului de preempțiune.

(5) Nerespectarea dispozițiilor alin. (1) atrage nulitatea absolută a vânzării.

Art. 37. – (1) Scoaterea peste frontieră a bunurilor culturale mobile constituie operațiune de export, care poate fi temporară sau definitivă.

(2) Exportul temporar sau definitiv al bunurilor culturale mobile clasate sau neclasate se efectuează numai pe baza certificatului de export.

(3) Certificatul de export va fi emis de serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor, în condițiile prezentei legi.

(4) Exportul temporar pentru bunurile culturale mobile clasate în tezaur, indiferent de proprietar sau de titularul dreptului de administrare, va fi avizat de Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor și va fi aprobat de ministrul culturii și cultelor.

(5) Scoaterea din țară, pe orice cale, a bunurilor culturale mobile pentru care nu s-a obținut certificatul de export temporar sau definitiv, eliberat în condițiile legii, constituie operațiune de export ilegal.

Art. 38. – (1) Bunurile culturale mobile clasate, aflate în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale, se exportă numai temporar și numai pentru organizarea unor expoziții în străinătate, pentru investigații de laborator, restaurare sau expertizare.

(2) Bunurile culturale mobile clasate în tezaur, aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice de drept privat, pot fi exportate numai temporar.

Art. 39. – (1) Bunurile culturale mobile clasate în fond, aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice de drept privat, pot fi exportate definitiv, numai în cadrul unui schimb de bunuri culturale, cu valoare și semnificație comparabile, care pot constitui unicate sau rarități pentru patrimoniul muzeal din România.

(2) Schimbul prevăzut la alin. (1) este aprobat prin ordin al ministrului culturii și cultelor, cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

(3) Bunul cultural obținut prin schimbul prevăzut la alin. (1) urmează regimul juridic al bunului dat în schimb.

Art. 40. – (1) Prin derogare de la prevederile art. 38 alin. (1), bunurile culturale mobile clasate în fond, aflate în domeniul privat al statului, respectiv al județelor, municipiilor, orașelor sau comunelor, pot fi exportate definitiv, numai în cadrul unui schimb de bunuri culturale de aceeași importanță și semnificație culturală și numai în cazuri cu totul excepționale, în care prevalează interesul istoric, științific ori cultural.

(2) Schimbul prevăzut la alin. (1) este aprobat prin hotărâre a Guvernului, respectiv a consiliului județean sau local, după caz, cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

(3) Bunul cultural obținut prin schimbul prevăzut la alin. (1) urmează regimul juridic al bunului dat în schimb.

Art. 41. – (1) În cazul cererii de export temporar sau definitiv al unui bun cultural mobil neclasat termenele prevăzute la art. 12 alin. (2) și la art. 14 alin. (1), cumulate, se reduc la 30 de zile.

(2) Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor este obligată să se pronunțe, în legătură cu clasarea bunului cultural mobil, în termen de 30 de zile de la data declanșării procedurii de clasare.

Art. 42. – Donațiile având ca obiect bunuri culturale mobile făcute instituțiilor publice specializate ori cultelor religioase, potrivit legii, sunt scutite de orice taxe.

Art. 43. – (1) Persoanele fizice sau juridice de drept privat, proprietare ale bunurilor culturale mobile clasate, au obligația de a anunța în scris serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor în termen de 15 zile de la data transferării unui astfel de bun în proprietatea altei persoane, precum și de la data instituirii unui drept real asupra unui astfel de bun.

(2) În cazul pierderii sau al furtului bunurilor culturale mobile clasate, proprietarii, titularii altor drepturi reale, titularii dreptului de administrare, precum și deținătorii cu orice titlu ai acestor bunuri au obligația de a anunța, în scris, în termen de 24 de ore de la constatare, organul de poliție din raza teritorială.

(3) În cazurile prevăzute la alin. (2), precum și în cazul distrugerii totale sau parțiale a bunurilor culturale mobile clasate proprietarii, titularii altor drepturi reale, titularii dreptului de administrare, precum și deținătorii cu orice titlu ai acestor bunuri au obligația de a anunța în scris serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii și Cultelor în termen de 3 zile de la constatare.

(4) După înregistrarea comunicării prevăzute la alin. (3) serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor vor anunța imediat, în scris, organele de poliție din raza teritorială.

Art. 44. – (1) Succesorii rezervatari sunt scutiți de taxele succesoriale pentru bunurile culturale mobile clasate care fac parte din masa succesorală.

(2) În cazul celorlalți succesori, aceștia pot ceda, în contul taxelor succesoriale, astfel de bunuri, care vor intra în proprietatea publică și vor fi date, potrivit legii, în administrarea instituțiilor publice specializate, cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

(3) Donațiile sau legatele privind bunuri culturale mobile clasate, efectuate în favoarea statului, unităților administrativ-teritoriale sau cultelor religioase, sunt scutite de orice taxe.

Art. 45. – (1) Bunurile culturale mobile clasate, aflate în proprietate publică, ce sunt scoase din funcțiune, pot fi valorificate de persoanele juridice de drept public deținătoare,

numai prin transmiterea cu titlu gratuit Ministerului Culturii și Cultelor, pentru a fi repartizate instituțiilor publice specializate.

(2) Destructurarea, dezmembrarea sau, după caz, fragmentarea bunurilor prevăzute la alin. (1), în vederea scoaterii lor din funcțiune, este interzisă.

CAPITOLUL VI

Regimul juridic al bunurilor arheologice mobile descoperite întâmplător sau prin cercetări arheologice

Art. 46. – (1) Bunurile arheologice, epigrafice, numismatice, paleontologice sau geolitice, descoperite în cadrul unor cercetări sistematice cu scop arheologic ori geologic sau în cadrul unor cercetări arheologice de salvare ori având caracter preventiv, precum și cele descoperite întâmplător prin lucrări de orice natură, efectuate în locuri care fac obiectul exclusiv al proprietății publice, conform art. 136 alin. (3) din Constituția României, republicată, intră în proprietate publică, potrivit dispozițiilor legale.

(2) Din momentul descoperirii bunurile prevăzute la alin. (1) sunt supuse procedurii de clasare, în condițiile prezentei legi, și intră în administrarea instituției care finanțează sau coordonează cercetările; în cazul în care Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor constată că în instituția respectivă nu sunt îndeplinite condițiile corespunzătoare de conservare și securitate, aceasta va propune serviciului public deconcentrat al Ministerului Culturii și Cultelor în a căruia rază de activitate au fost descoperite bunurile arheologice în cauză alte instituții publice specializate din aceeași rază, care îndeplinesc condițiile corespunzătoare. Serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii și Cultelor va decide asupra instituției căreia i se vor transmite în administrare bunurile arheologice respective.

Art. 47. – (1) Cercetările arheologice sistematice, precum și cele preventive sau de salvare, efectuate de persoane juridice, sunt autorizate, coordonate și controlate de Comisia Națională de Arheologie și de Ministerul Culturii și Cultelor, potrivit legislației în domeniul protejării patrimoniului arheologic.

(2) Persoanele fizice sau persoanele juridice neautorizate nu au dreptul de a efectua în siturile arheologice detecții și cercetări sau orice fel de alte intervenții care pot deteriora sau pot afecta aceste situri.

Art. 48. – (1) Cercetările arheologice efectuate pe terenurile proprietate privată aparținând persoanelor fizice, persoanelor juridice de drept privat sau cultelor religioase se fac numai cu acordul proprietarului și, după caz, al șefului cultului.

(2) În cazul în care proprietarul terenului nu își dă acordul pentru efectuarea cercetărilor arheologice, acestea vor putea fi autorizate de instanța judecătorească competentă, la cererea autorității publice sau a instituției publice, după caz, în subordinea căreia se află inițiatorul cercetărilor arheologice.

(3) Proprietarul terenului este îndreptățit să solicite negocierea unui termen maxim pentru efectuarea lucrărilor și să primească despăgubiri, anterior începerii lucrărilor, de la autoritățile publice sau de la instituțiile publice în subordinea cărora se află inițiatorul cercetărilor arheologice, pentru daunele aduse solului, plantațiilor sau construcțiilor, precum și pentru orice alte prejudicii produse ca urmare a cercetărilor efectuate.

(4) Despăgubirile se stabilesc de comun acord cu proprietarul sau, în caz de divergențe, de către instanțele judecătorești competente.

(5) Despăgubirile vor fi suportate din sumele prevăzute în bugetele instituțiilor publice, după caz, în subordinea cărora se află inițiatorul cercetărilor arheologice.

(6) Emiterea certificatului privind eliberarea de sarcină arheologică a unui teren, precum și finanțarea cercetărilor arheologice preventive necesare, indiferent de regimul proprietății terenului, este obligatorie înaintea începerii oricăror lucrări care pot afecta situl și se realizează potrivit prevederilor legislației privitoare la protejarea patrimoniului arheologic.

(7) Finanțarea cercetărilor arheologice pentru emiterea certificatului prevăzut la alin. (6), cu privire la terenurile în care se găsesc bunuri arheologice, identificate prin investigații anterioare, este asigurată de beneficiarul lucrărilor.

Art. 49. – (1) Persoanele fizice care au descoperit în mod întâmplător bunuri din categoria celor prevăzute la art. 46 alin. (1) sunt obligate să le predea, în termen de 72 de ore de la descoperire, primarului unității administrativ-teritoriale în a cărei rază a fost făcută descoperirea.

(2) Primarul este obligat să înștiințeze serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii și Cultelor, în termen de 72 de ore, cu privire la bunurile descoperite, luând totodată măsuri de pază și de conservare a acestora.

(3) Primarul este obligat să predea bunurile astfel descoperite, în termen de 10 zile, serviciului public deconcentrat al Ministerului Culturii și Cultelor.

(4) Autorii descoperirilor întâmplătoare, care au predat, în condițiile prevăzute la alin. (1), bunurile descoperite, au dreptul la o recompensă bănească de 30% din valoarea bunului, calculată în momentul acordării recompensei, iar, în cazul unor descoperiri arheologice de valoare excepțională, se poate acorda și o bonificație suplimentară de până la 15% din valoarea bunului.

(5) Valoarea bunurilor astfel descoperite se stabilește de experții acreditați ai serviciului public deconcentrat al Ministerului Culturii și Cultelor sau, după caz, de alți experți acreditați.

(6) Recompensele și bonificația, stabilite potrivit alin. (4) și

(5), vor fi suportate din bugetul ordonatorului principal de credite sau din bugetele locale, în funcție de subordonarea instituțiilor culturale în administrarea cărora vor fi transmise bunurile descoperite și vor fi plătite în cel mult 18 luni de la data predării bunului.

(7) În cazul în care autorul descoperirii nu primește recompensa în termenul stabilit la alin. (6), acesta se poate adresa instanței judecătorești competente printr-o acțiune scutită de taxa judiciară de timbru.

CAPITOLUL VII

Finanțarea activităților specifice de protejare a patrimoniului cultural național mobil

Art. 50. – (1) Finanțarea activităților de descoperire, colectare, cercetare, expertizare, clasare, inventariere, depozitare, conservare, preparare, restaurare, protejare și punere în valoare a bunurilor culturale mobile clasate, indiferent de proprietar, de titularii altor drepturi reale și de titularii dreptului de administrare, se poate face de Ministerul Culturii și Cultelor, Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, autoritățile administrației publice centrale și locale, Academia Română și de alte instituții publice, după caz, din venituri proprii și din alocații bugetare.

(2) Alocațiile bugetare destinate activităților prevăzute la alin. (1) vor fi nominalizate cu aceste destinații în bugetul Ministerului Culturii și Cultelor, al Ministerului Educației și Cercetării, în bugetele autorităților administrației publice centrale și locale, precum și în bugetele altor instituții publice.

(3) Achiziționarea de bunuri culturale mobile pentru instituțiile publice specializate, în funcție de subordonarea acestora, se poate face din sumele prevăzute cu această destinație în bugetele autorităților administrației publice centrale sau locale.

Art. 51. – (1) Veniturile gestionate în regim extrabugetar pot proveni din următoarele surse:

a) donațiile sau legatele dobândite de la persoane fizice sau persoane juridice, din țară ori din străinătate;

b) cota de 5% instituită de autoritățile administrației publice locale asupra prețului de vânzare al reproducerilor realizate de pe bunuri culturale mobile proprietate publică și introduse în circuit comercial;

c) cota de 5% instituită de autoritățile administrației publice locale asupra prețului obținut din vânzările de bunuri culturale, efectuate prin licitații, anticariate, consignații și case de amanet;

d) tarifele percepute de serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor pentru efectuarea oricăror expertize solicitate.

(2) Cotele prevăzute la alin. (1) lit. b) și c) se adaugă la prețurile de vânzare ale bunurilor respective.

CAPITOLUL VIII

Organisme și instituții specializate

Art. 52. – (1) Descoperirea, colectarea, cercetarea, expertizarea, clasarea, inventarierea, depozitarea, conservarea, prepararea, restaurarea, protejarea, achiziționarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural național mobil se realizează prin organisme și instituții specializate, care au competențe generale și speciale în domeniu, precum și prin persoane fizice sau juridice, în condițiile prezentei legi.

(2) Persoanele fizice, care nu dețin documente de atestare a calității de expert, emise de Ministerul Culturii și Cultelor, dar care sunt autorizate ca expert tehnic de alte autorități ale administrației publice centrale, pot realiza expertize, în condițiile prezentei legi, numai în baza acreditării prealabile a acestora, de către Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor.

Art. 53. – (1) Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor este organismul științific consultativ și de avizare în domeniu al Ministerului Culturii și Cultelor și este condusă de un

președinte numit, prin ordin al ministrului culturii și cultelor, dintre specialiștii cu autoritate recunoscută în domeniu.

(2) Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor este alcătuită din 21 de specialiști, numiți prin ordin al ministrului culturii și cultelor, pe o perioadă de 4 ani, propuși de:

- a) președintele comisiei – 6 membri;
- b) instituțiile publice specializate și colecționarii de bunuri culturale mobile – 7 membri;
- c) cultele, Academia Română și instituțiile publice de învățământ superior de profil – 7 membri.

(3) Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor își desfășoară activitatea pe baza unui regulament de organizare și funcționare, elaborat de membrii Comisiei și aprobat prin ordin al ministrului culturii și cultelor.

(4) Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor se constituie din subcomisii pentru domeniile prevăzute la art. 3. Secretarul Comisiei și secretarii subcomisiilor sunt numiți din cadrul direcției de specialitate a Ministerului Culturii și Cultelor. Subcomisiile funcționează conform regulamentului Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor, prevăzut la alin. (3). Președinții subcomisiilor sunt vicepreședinții ai Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

(5) Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor poate alege ca membri de onoare specialiști din țară sau din străinătate, personalități științifice de recunoaștere internațională din domeniul protejării patrimoniului cultural național mobil și al muzeografiei, care sunt propuși de președinte și care sunt validați cu votul majorității simple a Comisiei.

(6) Cheltuielile de finanțare a Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor se efectuează din bugetul Ministerului Culturii și Cultelor. Membrii Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor primesc o indemnizație lunară, pentru lunile în care aceasta se întrunește, reprezentând 20% din salariul unui secretar de stat, la care se adaugă decontarea cheltuielilor de participare la lucrările Comisiei.

Art. 54. – (1) Se înființează 8 comisii zonale ale muzeelor și colecțiilor, ca organisme științifice descentralizate ale Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

(2) Atribuțiile, numărul, teritoriul de competență, organizarea și funcționarea comisiilor zonale ale muzeelor și colecțiilor sunt stabilite prin Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

(3) Comisiile zonale ale muzeelor și colecțiilor au câte 7 membri, iar președinții acestora sunt membri ai Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

(4) Componenta comisiilor zonale ale muzeelor și colecțiilor se aprobă prin ordin al ministrului culturii și cultelor, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(5) Indemnizația lunară a fiecărui membru al unei comisii zonale, pentru lunile în care Comisia lucrează, reprezintă 20% din salariul unui secretar de stat, la care se adaugă decontarea cheltuielilor de participare la lucrările Comisiei.

Art. 55. – Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor are următoarele atribuții:

a) evaluează rapoartele de expertiză și hotărăște asupra clasării bunurilor culturale mobile, inclusiv a celor aflate în biblioteci;

b) primește contestațiile făcute de persoane fizice și juridice cu privire la procedura de clasare a bunurilor culturale mobile și face propuneri referitoare la soluționarea acestora;

c) avizează normele de clasare a bunurilor culturale mobile și normele privind comerțul cu bunuri culturale mobile;

d) avizează normele privind executarea mulajelor, facsimilelor și copiilor, precum și a tirajelor postume după plăcile originale de gravură, în cazul bunurilor culturale mobile clasate;

e) avizează normele de conservare și de restaurare a bunurilor culturale mobile clasate și stabilește prioritățile de restaurare a acestora;

f) avizează normele de acreditare a experților, normele de acreditare a specialiștilor, normele de acreditare a conservatorilor și restauratorilor, precum și normele privind autorizarea laboratoarelor și a atelierelor de conservare și restaurare;

g) avizează funcționarea laboratoarelor și a atelierelor care urmează să efectueze operațiuni de restaurare;

h) avizează exportul temporar al bunurilor culturale mobile clasate;

i) avizează normele metodologice privind exportul definitiv sau temporar al bunurilor culturale mobile;

j) avizează funcționarea operatorilor economici care comercializează sau organizează licitații cu bunuri culturale mobile;

k) avizează regulamentele de organizare și funcționare a muzeelor și colecțiilor publice;

l) acreditează experții, specialiștii, conservatorii și restauratorii;

m) acreditează specialiștii care pot avea acces, în condițiile legii, la informația conținută în registrele operatorilor economici autorizați să comercializeze bunuri culturale mobile;

n) orice alte atribuții date în competența sa, potrivit legii.

Art. 56. – (1) La nivelul județelor și al municipiului București funcționează serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor.

(2) În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi^{1[1]}, prin hotărâre a Guvernului, inițiată de Ministerul Culturii și Cultelor, se reorganizează inspectoratele județene pentru cultură, prin comasare cu oficiile județene pentru patrimoniul cultural național, în servicii publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor^{2[2]}.

Art. 57. – Serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor au următoarele atribuții în domeniul protejării patrimoniului cultural național mobil:

a) întocmesc baza de date privind evidența bunurilor culturale mobile clasate, aflate pe raza lor teritorială;

b) înregistrează cererile de clasare a bunurilor culturale mobile deținute de instituții nespecializate, de culte religioase, de alte persoane juridice, precum și de persoane fizice;

c) efectuează expertiza necesară și întocmesc documentația prevăzută de prezenta lege, în vederea clasării bunurilor culturale mobile;

d) înaintează Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor propunerile de clasare;

e) înregistrează înștiințările de schimbare a proprietarului sau deținătorului, în cazul bunurilor culturale mobile clasate;

f) controlează periodic starea de conservare și de securitate a bunurilor culturale mobile clasate, acordând consultanță de specialitate la solicitarea proprietarilor sau titularilor altor drepturi reale;

g) fac propuneri de includere în prioritățile de restaurare a bunurilor mobile clasate în tezaur, aflate la instituțiile nespecializate, cultele religioase, alte persoane juridice decât instituțiile publice specializate, precum și la persoanele fizice;

h) verifică dacă operatorii economici autorizați să comercializeze bunuri culturale mobile respectă obligațiile ce le revin conform prezentei legi și normelor emise în aplicarea acesteia;

i) aprobă, conform prezentei legi, exportul definitiv al bunurilor culturale mobile, eliberând, pe baza expertizei, certificatul de export întocmit potrivit normelor metodologice privind exportul definitiv sau temporar al bunurilor culturale mobile;

j) gestionează, în regim extrabugetar, veniturile realizate potrivit prevederilor art. 51 alin. (1) lit. a) și d), după caz, precum și alocațiile de la bugetul de stat, destinate finanțării activităților prevăzute la art. 50 alin. (1);

k) colaborează și stabilesc, împreună cu structurile abilitate ale Ministerului Apărării și ale Ministerului Internelor și Reformei Administrative, după caz, măsurile de protecție a bunurilor culturale mobile, în caz de conflict armat sau de calamități naturale;

l) orice alte atribuții date în competența lor prin prezenta lege.

Art. 58. – Ministerul Culturii și Cultelor asigură finanțarea editării și publicării Revistei muzeelor, precum și a altor publicații de specialitate în domeniul patrimoniului cultural național mobil.

Art. 59. – (1) În termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi^{3[1]} se înființează Institutul Național de Cercetare în Domeniul Conservării și Restaurării, instituție publică în subordinea Ministerului Culturii și Cultelor.

(2) Organizarea și funcționarea Institutului Național de Cercetare în Domeniul Conservării și Restaurării se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, inițiată de Ministerul Culturii și Cultelor.

(3) Institutul Național de Cercetare în Domeniul Conservării și Restaurării are următoarele atribuții principale:

a) investighează cu mijloace specifice de analiză materialele constitutive ale bunurilor culturale mobile, în funcție de compoziție, tehnologie de prelucrare și proveniență;

b) experimentează materiale necesare pentru conservarea și restaurarea bunurilor culturale mobile, precum și pentru combaterea agenților biologici;

c) colaborează cu specialiștii de profil la expertizarea bunurilor culturale clasate sau în curs de clasare;

^{1[1]} Prezenta lege a intrat în vigoare la 90 de zile de la data de 27 octombrie 2000, data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

^{2[2]} A se vedea nota explicativă de la finalul formei republicate.

d) pregătește și perfecționează specialiști în domeniile investigării, conservării și restaurării bunurilor culturale mobile;

e) colaborează cu instituții de profil din țară și din străinătate.

Art. 60. – (1) În subordinea Ministerului Culturii și Cultelor funcționează Institutul de Memorie Culturală, instituție publică ce administrează bazele de date privind bunurile culturale mobile.

(2) Regulamentul de funcționare a Institutului de Memorie Culturală se aprobă prin ordin al ministrului culturii și cultelor.

Art. 61. – Institutul de Memorie Culturală are următoarele atribuții principale:

a) centralizează și înregistrează în baza națională de date fișele de evidență a bunurilor culturale mobile clasate, transmise de instituțiile specializate și de serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor;

b) administrează bazele de date privind evidența informatizată și circulația bunurilor culturale mobile, precum și Repertoriul Arheologic Național;

c) stochează inventarele privind bunurile culturale mobile clasate și documentele care au stat la baza operațiunilor de clasare;

d) cercetează și valorifică documentar, inclusiv prin publicare, informațiile cuprinse în baza de date privind bunurile culturale mobile și în Repertoriul Arheologic Național și acordă asistență de specialitate, pe bază de contract, privind valorificarea documentar-științifică a informației deținute, cu acordul proprietarilor și cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor;

e) elaborează norme, instrumente și sisteme informatice pentru evidența bunurilor culturale mobile;

f) colaborează cu instituții similare din țară și din străinătate;

g) instituie, administrează și publică pe internet, în baza informațiilor furnizate de Ministerul Culturii și Cultelor, Registrul bunurilor culturale distruse, dispărute, furate sau exportate ilegal.

CAPITOLUL IX

Restituirea bunurilor culturale mobile care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene

Art. 62. – Prezentul capitol reglementează restituirea de către statul român a bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene, începând cu data de 1 ianuarie 1993, și transpune prevederile Directivei 93/7/CEE a Consiliului din 15 martie 1993 privind restituirea bunurilor culturale ce au părăsit în mod ilegal teritoriul unui stat membru, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L 074 din 27 martie 1993. Categoriile din care trebuie să facă parte bunurile culturale ce fac obiectul prezentului capitol sunt prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta lege.

Art. 63. – (1) În înțelesul prezentului capitol, prin *bun cultural* se înțelege, după caz, bunul care face parte din:

a) tezaur sau fond, fiind clasat în una dintre aceste categorii juridice înainte ori după părăsirea ilegală a teritoriului României;

b) tezaurul unui stat membru al Uniunii Europene, în conformitate cu legislația statului respectiv, fiind clasat în această categorie înainte ori după părăsirea ilegală a teritoriului unui stat membru al Uniunii Europene;

c) colecțiile publice care figurează în patrimoniul și în inventarele muzeelor, arhivelor și fondurilor bibliotecilor din România sau din unul dintre statele membre ale Uniunii Europene;

d) patrimoniul și inventarele cultelor religioase și ale instituțiilor ecleziastice din România sau din unul dintre statele membre ale Uniunii Europene;

e) una dintre categoriile incluse în anexa la prezenta lege.

(2) În înțelesul prezentului capitol, *colecțiile publice* desemnează colecțiile care sunt proprietatea statelor membre ale Uniunii Europene, ale autorităților locale ori regionale din statele membre ale Uniunii Europene sau ale instituțiilor publice aflate pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene, instituții definite ca publice potrivit legislației respectivului stat al Uniunii Europene, aceste instituții fiind semnificativ finanțate ori în proprietatea statului respectiv sau în proprietatea autorităților locale ori regionale.

Art. 64. – (1) În înțelesul prezentului capitol, *părăsirea ilegală a teritoriului unui stat membru al Uniunii Europene* desemnează, după caz:

a) ieșirea unui bun cultural de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene, cu încălcarea legislației acestui stat în materie de protecție a bunurilor culturale;

b) nerevenirea la sfârșitul unui export temporar legal sau orice încălcare a uneia dintre condițiile acestui export temporar a unui bun cultural.

(2) În înțelesul prezentului capitol, prin *posesor al bunului cultural care a părăsit ilegal teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene* se înțelege persoana fizică sau juridică ce deține, fizic, în nume propriu, respectivul bun cultural.

(3) În înțelesul prezentului capitol, prin *deținător al bunului cultural care a părăsit ilegal teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene* se înțelege persoana fizică sau juridică ce deține, fizic, respectivul bun cultural, în numele unei alte persoane fizice sau juridice, alta decât proprietarul de drept al bunului respectiv.

Art. 65. – (1) Dacă în cadrul unei urmăriri penale, efectuate în condițiile legii, sunt descoperite indicii că un bun cultural, care se găsește pe teritoriul statului român, a părăsit ilegal teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție notifică statului interesat, în condițiile Legii nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Organul de urmărire penală solicită instanței să dispună transmiterea bunului cultural respectiv unei instituții specializate, în vederea conservării.

Art. 66. – (1) Orice stat membru al Uniunii Europene poate cere Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în condițiile Legii nr. 302/2004, cu modificările și completările ulterioare, efectuarea de cercetări în vederea descoperii locului unde se află, precum și a posesorului sau deținătorului unui bun cultural determinat. Cererea trebuie să cuprindă date cu privire la descrierea bunului cultural care face obiectul cererii, precum și informații cu privire la localizarea efectivă sau prezumtivă a bunului cultural.

(2) Dacă, în condițiile alin. (1), bunul cultural este descoperit, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție notifică aceasta statului membru al Uniunii Europene, proprietar al bunului, iar procurorul solicită instanței competente să dispună măsuri privind transmiterea bunului cultural respectiv unei instituții specializate, în vederea conservării, în condițiile Legii nr. 302/2004, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 67. – (1) Statul membru al Uniunii Europene, proprietar al bunului cultural descoperit, are dreptul de a verifica dacă bunul respectiv este un bun cultural, în termen de două luni de la data comunicării notificării prevăzute la art. 65 alin. (1) și, după caz, la art. 66 alin. (2).

(2) Măsurile de conservare prevăzute la art. 65 alin. (2) și la art. 66 alin. (2) încetează dacă statul membru al Uniunii Europene interesat nu introduce acțiunea în restituire în termen de un an de la data la care a luat la cunoștință despre locul unde se află bunul cultural și despre identitatea posesorului sau detentorului, în condițiile prezentului capitol.

(3) Autoritățile române competente vor lua toate măsurile necesare pentru a preveni orice tentativă de a eluda procedura de restituire a bunului cultural care a părăsit ilegal teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene.

(4) Autoritățile române competente vor acționa ca mediator între posesorul său, după caz, deținătorul bunului cultural care a părăsit ilegal teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene și statul solicitant, în vederea restituirii bunului cultural respectiv, fără ca prin aceasta să se aducă atingere dreptului statului solicitant de a iniția acțiune în instanță, în vederea restituirii bunului cultural.

(5) Autoritățile române competente vor informa statul solicitant cu privire la inițierea procedurii de restituire, în condiții de siguranță, a bunului cultural respectiv.

Art. 68. – (1) Acțiunea în restituirea bunului cultural care a părăsit ilegal teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene este introdusă de statul interesat la Curtea de Apel București împotriva posesorului sau detentorului bunului.

(2) Acțiunea în restituire prevăzută la alin. (1) trebuie să fie însoțită de următoarele documente:

a) descrierea bunului care face obiectul acțiunii în restituire;

b) declarație conform căreia bunul care face obiectul acțiunii în restituire este un bun cultural;

c) declarație a autorităților competente ale statului membru al Uniunii Europene reclamant, conform căreia bunul cultural a părăsit ilegal teritoriul său.

(3) Dacă la data la care este formulată acțiunea în restituire ieșirea de pe teritoriul statului membru al Uniunii Europene reclamant nu mai prezintă caracter ilicit, acțiunea este respinsă ca fiind inadmisibilă.

(4) Guvernul României, prin Ministerul Culturii și Cultelor, va prezenta Comisiei Europene, o dată la 3 ani, un raport privind acțiunile introduse cu privire la restituirea bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene.

Art. 69. – (1) Acțiunea în restituire prevăzută la art. 68 alin. (1) se prescrie în termen de un an de la data la care statul membru al Uniunii Europene reclamant a luat la cunoștință despre locul unde se află bunul cultural și despre identitatea posesorului sau detentorului, dar nu mai târziu de 30 de ani de la data la care bunul cultural a părăsit ilegal teritoriul statului reclamant, membru al Uniunii Europene.

(2) În cazul bunurilor culturale care fac parte din colecțiile publice prevăzute la art. 63 alin. (1) lit. c), precum și pentru bunurile ecleziastice care, în statele membre ale Uniunii Europene, fac obiectul unei protecții speciale, în conformitate cu legile naționale, acțiunea în restituire se prescrie în termen de 75 de ani, cu excepția statelor membre ale Uniunii Europene în care acțiunea este imprescriptibilă sau în cazul acordurilor bilaterale încheiate de România cu statele membre ale Uniunii Europene, care stabilesc un termen mai mare de 75 de ani.

Art. 70. – (1) Curtea de Apel București hotărăște restituirea bunului cultural dacă s-a stabilit că bunul care face obiectul acțiunii în restituire este un bun cultural în sensul art. 63 și că părăsirea teritoriului național al statului membru al Uniunii Europene are caracter ilegal, în condițiile art. 64.

(2) În condițiile alin. (1), instanța hotărăște acordarea unei despăgubiri echitabile posesorului bunului cultural, precum și instituției specializate care a efectuat măsurile de conservare prevăzute la art. 65 alin. (2) și la art. 66 alin. (2), după caz. Acordarea despăgubirii posesorului este dispusă numai în cazul depunerii de către acesta a tuturor diligențelor cu ocazia achiziționării bunului cultural respectiv.

(3) Sentința Curții de Apel București prin care se dispune restituirea bunului cultural și acordarea despăgubirilor prevăzute la alin. (2) poate fi atacată cu recurs la Înalta Curte de Casație și Justiție în termen de 15 zile de la comunicare. Înalta Curte de Casație și Justiție va judeca recursul de urgență.

(4) În cazul admiterii recursului prevăzut la alin. (3), Înalta Curte de Casație și Justiție, casând sentința, va rejudeca litigiul în fond.

(5) Plata despăgubirilor prevăzute la alin. (2) cade în sarcina statului membru al Uniunii Europene reclamant, se efectuează în momentul remiterii materiale a bunului care a făcut obiectul acțiunii în restituire și trebuie să acopere, după caz:

a) cheltuielile efectuate de posesorul de bună-credință în legătură cu achiziționarea și conservarea bunului cultural;

b) cheltuielile efectuate de instituția specializată în legătură cu conservarea bunului cultural.

(6) Cheltuielile ce decurg din executarea hotărârii judecătorești prin care se restituie bunul cultural cad în sarcina statului membru al Uniunii Europene reclamant.

(7) Dreptul statului membru al Uniunii Europene reclamant de a intra în posesia bunului cultural care face obiectul restituirii se prescrie în termen de 3 ani de la data la care hotărârea judecătorească prin care se dispune restituirea bunului respectiv a rămas definitivă și irevocabilă, dacă în acest termen statul membru reclamant nu plătește despăgubirile prevăzute la alin. (2).

Art. 71. – Statul membru al Uniunii Europene reclamant are dreptul la acțiunea în regres împotriva persoanei responsabile de ieșirea ilegală a bunului cultural de pe teritoriul său, în cazul în care bunul cultural a fost restituit conform art. 70 alin. (1), precum și atunci când statul respectiv a plătit despăgubirile prevăzute la art. 70 alin. (2).

Art. 72. – Exercițarea dreptului de a introduce acțiunea în restituire nu aduce atingere dreptului statului membru al Uniunii Europene reclamant și, după caz, al proprietarului bunului cultural care a părăsit ilegal teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene de a formula alte acțiuni, civile sau penale, în conformitate cu legislația națională a statului respectiv.

CAPITOLUL X

Recuperarea bunurilor culturale mobile care au părăsit ilegal teritoriul României

Art. 73. – (1) Ministerul Culturii și Cultelor poate cere oricărui stat, în condițiile legii, efectuarea de cercetări în vederea descoperirii locului unde se află, precum și a identificării posesorului sau deținătorului unui anume bun cultural care a părăsit ilegal teritoriul României; cererea trebuie să cuprindă date cu privire la descrierea bunului cultural, precum și informații cu privire la localizarea prezumtivă a bunului cultural în cauză.

(2) Acțiunea în restituirea bunului cultural care a părăsit ilegal teritoriul statului român poate fi introdusă de Ministerul Culturii și Cultelor.

(3) Categoriile din care trebuie să facă parte bunurile culturale ce fac obiectul prezentului capitol sunt prevăzute în anexa la prezenta lege.

(4) Recuperarea bunului cultural astfel identificat în condițiile alin. (1) se realizează conform procedurilor legale convenite între părți.

(5) Prevederile art. 64 se aplică în mod corespunzător bunurilor culturale mobile din România care fac obiectul prezentului capitol.

Art. 74. – (1) Ministerul Culturii și Cultelor ia măsuri pentru restituirea către statul reclamant a bunului cultural care a părăsit ilegal teritoriul acestuia, precum și pentru efectuarea de către statul reclamant a plății despăgubirilor acordate de instanța de judecată posesorului sau deținătorului de bună-credință, precum și instituției specializate care a efectuat cheltuielile privind conservarea bunului cultural.

(2) Ministerul Culturii și Cultelor ia măsuri pentru revenirea în țară a bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul statului român, precum și pentru efectuarea de către statul român a părții despăgubirilor acordate de instanța de judecată posesorului sau deținătorului bunului, precum și instituției specializate care a efectuat cheltuielile privind conservarea bunului cultural.

Art. 75. – Ministerul Culturii și Cultelor are dreptul la acțiune în regres împotriva persoanei responsabile de ieșirea ilegală a bunului cultural de pe teritoriul statului român, în cazul în care bunul cultural a fost recuperat, iar statul român a fost obligat la plata unor despăgubiri posesorului sau detentorului și, după caz, instituției specializate care a efectuat cheltuielile privind conservarea materială a bunului cultural.

Art. 76. – Ministerul Culturii și Cultelor va notifica autorităților competente ale statelor membre ale Uniunii Europene cu privire la recuperarea bunurilor culturale ce au părăsit ilegal teritoriul României.

CAPITOLUL XI

Contravenții și infracțiuni

SECȚIUNEA 1

Contravenții

Art. 77. – Încălcarea dispozițiilor prezentei legi atrage răspunderea disciplinară, materială, civilă, contravențională sau penală, după caz.

Art. 78. – (1) Constituie contravenții, dacă nu sunt săvârșite astfel încât, potrivit legii penale, să constituie infracțiuni, următoarele fapte:

a) nerespectarea de către persoanele fizice sau juridice de drept privat a termenului și a condițiilor prevăzute la art. 43 alin. (1);

b) nerespectarea de către persoanele fizice sau juridice a termenului stabilit la art. 43 alin. (2) privind comunicarea pierderii, furtului, distrugerii totale sau parțiale a unui bun cultural mobil clasat;

c) nerespectarea de către operatorii economici autorizați în comercializarea bunurilor culturale mobile a obligației de a afișa la loc vizibil normele privind comerțul cu bunuri culturale mobile, prevăzute la art. 35 alin. (3);

d) nerespectarea de către operatorii economici autorizați în comercializarea bunurilor culturale mobile a obligației de înștiințare despre existența unor bunuri culturale mobile susceptibile să fie clasate, în termenul și condițiile prevăzute la art. 35 alin. (5);

e) nerespectarea de către persoanele fizice a obligației de predare a unui bun cultural mobil descoperit întâmplător, în termenul prevăzut la art. 49 alin. (1);

f) neîndeplinirea de către proprietari, de titularii altor drepturi reale, de titularii drepturilor de administrare sau de deținătorii cu orice titlu ai bunurilor mobile clasate a obligațiilor prevăzute la art. 23 alin. (1) lit. a), c)–f);

g) neîndeplinirea de către autorități a obligațiilor ce le revin potrivit prevederilor art. 22 alin. (2);

h) înființarea și funcționarea operatorilor economici specializați în comercializarea bunurilor culturale mobile, fără autorizarea Ministerului Culturii și Cultelor, emisă potrivit art. 35 alin. (2);

i) neîndeplinirea de către operatorii economici autorizați în comercializarea bunurilor culturale mobile a obligației de a întocmi registrul prevăzut la art. 35 alin. (4);

j) nerespectarea de către operatorii economici autorizați în comercializarea bunurilor culturale mobile a termenului și condițiilor prevăzute la art. 35 alin. (7) privind punerea în vânzare a bunurilor culturale mobile clasate în tezaur;

k) executarea copiilor, mulajelor, tirajelor postume și facsimilelor de pe bunuri culturale mobile clasate, de către persoanele fizice sau juridice, fără respectarea dispozițiilor art. 26 alin. (1);

l) realizarea de către persoanele fizice sau juridice de reproducere prin mijloace foto, video sau numerice de pe bunuri culturale mobile clasate, fără acordul scris al titularului dreptului de administrare sau al proprietarului bunului reprodus, potrivit art. 27 alin. (3);

m) utilizarea de către persoanele fizice sau juridice de tehnici neadecvate de reproducere, de natură să afecteze integritatea sau calitatea bunurilor culturale mobile clasate, potrivit art. 27 alin. (4);

n) neîndeplinirea de către proprietarii și titularii dreptului de administrare a bunurilor culturale mobile clasate a obligației prevăzute la art. 23 alin. (2) lit. b);

o) restaurarea bunurilor culturale mobile clasate în tezaur, fără avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor ori în afara laboratoarelor sau atelierelor autorizate, potrivit art. 29;

p) efectuarea oricăror lucrări care pot afecta situl arheologic, înaintea obținerii certificatului privind eliberarea terenului de sarcină arheologică potrivit art. 48 alin. (6);

r) împiedicarea efectuării cercetărilor pentru eliberarea terenului de sarcină arheologică potrivit art. 48 alin. (6).

(2) Contravențiile prevăzute la alin. (1) lit. a) și b) se sancționează cu amendă de la 2.000 lei la 10.000 lei.

(3) Contravențiile prevăzute la alin. (1) lit. c)–f) se sancționează cu amendă de la 4.000 lei la 20.000 lei.

(4) Contravențiile prevăzute la alin. (1) lit. g)–r) se sancționează cu amendă de la 6.000 lei la 24.000 lei.

(5) Amenzile contravenționale pot fi aplicate și persoanelor juridice.

(6) Limitele amenzilor contravenționale se actualizează prin hotărâre a Guvernului.

Art. 79. – Copiile, mulajele, tirajele postume, facsimilele și reproducerea prin mijloace foto, video, numerice sau prin alte mijloace, executate cu încălcarea dispozițiilor art. 26 ori ale art. 27 alin. (3), se confiscă de către agentul constatator și se transmit în administrarea unor instituții publice specializate, cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

Art. 80. – Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor prevăzute la art. 78 se fac de specialiștii serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor, care, la cererea lor, vor fi asistați de organele de poliție.

Art. 81. – (1) Împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției și de aplicare a sancțiunii se poate face plângere în termen de 15 zile de la comunicare.

(2) Plângerea împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției și de aplicare a sancțiunii se soluționează de către instanța judecătorească în a cărei rază teritorială a fost săvârșită contravenția.

Art. 82. – (1) Prevederile prezentei legi, referitoare la contravenții, se completează cu dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările ulterioare, cu excepția art. 28 și 29.

(2) Amenzile se fac venit la bugetul de stat.

SECȚIUNEA a 2-a

Infrațiuni

Art. 83. – (1) Executarea de copii, mulaje, tiraje postume sau facsimile de pe bunuri culturale mobile clasate, fără acordul scris al titularului dreptului de administrare ori al proprietarului, potrivit art. 27 alin. (1) sau (2), după caz, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 1 la 3 ani sau cu amendă.

(2) Copiile, mulajele, tirajele postume sau facsimilele, executate în condițiile prevăzute la alin. (1), se confiscă și se transmit în administrarea unor instituții publice specializate, cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

Art. 84. – Executarea de falsuri ale bunurilor culturale mobile clasate, în scopuri comerciale sau în orice alte scopuri, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 1 la 5 ani.

Art. 85. – (1) Degradarea, aducerea în stare de neîntrebuințare sau distrugerea unui bun cultural mobil clasat ori împiedicarea luării măsurilor de conservare sau de salvare a unui astfel de bun, precum și înlăturarea măsurilor luate constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(2) Tentativa se pedepsește.

Art. 86. – Degradarea, aducerea în stare de neîntrebuințare sau distrugerea din culpă a unui bun cultural mobil clasat constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la o lună la un an sau cu amendă de la 1.500 lei la 7.500 lei.

Art. 87. – (1) Efectuarea fără certificat de export a oricăror acte sau fapte care, potrivit dispozițiilor prezentei legi, constituie operațiuni de export ilegal se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(2) Bunurile culturale mobile care au făcut obiectul exportului ilegal se confiscă și vor fi transmise în administrare instituțiilor publice specializate, cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

(3) Dacă fapta prevăzută la alin. (1) a avut ca urmare pierderea unui bun cultural mobil clasat, pedeapsa este închisoarea de la 3 la 10 ani.

(4) Tentativa se pedepsește.

Art. 88. – Efectuarea oricăror operațiuni de export definitiv având ca obiect bunuri culturale mobile clasate, indiferent de titularul dreptului de proprietate, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani, iar bunurile se confiscă și vor fi transmise în administrare instituțiilor publice specializate, cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

Art. 89. – (1) Introducerea pe teritoriul statului român, precum și deținerea, comercializarea, organizarea de expoziții sau orice operație privind circulația bunurilor culturale mobile ori provenite din dezmembrarea de bunuri culturale imobile, care fac parte din patrimoniul cultural al unui stat străin, conform dispozițiilor legale ale statului respectiv, și care au fost exportate ilegal, se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 10 ani.

(2) Bunurile prevăzute la alin. (1) se confiscă și vor fi transmise unor instituții specializate, în vederea conservării și restituirii acestor bunuri statului din al cărui patrimoniu cultural fac parte.

(3) În cazul infracțiunii prevăzute la alin. (1) urmărirea penală se efectuează în mod obligatoriu de către procuror.

(4) Tentativa se pedepsește.

Art. 90. – Furnizarea de date confidențiale privind patrimoniul cultural național mobil altor persoane fizice sau juridice decât cele prevăzute la art. 15 alin. (4) și (5) constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la un an sau cu amendă.

Art. 91. – Trecerea unui bun cultural mobil dintr-o categorie juridică a patrimoniului cultural în alta, precum și declasarea unui bun cultural mobil, fără respectarea procedurilor prevăzute la art. 19 și 20, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la un an sau cu amendă.

Art. 92. – (1) Efectuarea de către persoanele fizice sau juridice neautorizate, conform art. 47, a unor detecții sau săpături în siturile arheologice constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și confiscarea detectoarelor.

(2) Tentativa se pedepsește.

Art. 93. – Executarea de către persoanele fizice, fără acreditare și certificat de liberă practică, prevăzute la art. 28 alin. (2) și (3), a unor lucrări de conservare sau de restaurare de bunuri culturale mobile clasate constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la un an sau cu amendă.

Art. 94. – Funcționarea fără autorizația prevăzută la art. 28 alin. (4) a laboratoarelor sau atelierelor care execută lucrări de restaurare și conservare a bunurilor culturale mobile clasate constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la un an sau cu amendă.

Art. 95. – Topirea sau modificarea, sub orice formă, a bunurilor culturale mobile clasate, care sunt deținute cu orice titlu de Banca Națională a României, de Monetăria Statului sau de celelalte bănci constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

CAPITOLUL XII

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 96. – (1) În termen de 90 de zile de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I, Ministerul Culturii și Cultelor va emite, cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor:

- a) Normele de clasare a bunurilor culturale mobile;
- b) Normele de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile clasate;
- c) Normele de conservare și restaurare a bunurilor culturale aflate în colecții publice;
- d) Normele de acreditare a experților;
- e) Normele de acreditare a specialiștilor;
- f) Normele de acreditare a conservatorilor și restauratorilor;

g) Normele privind autorizarea laboratoarelor și a atelierelor de conservare și restaurare^{4[3]};

h) Normele metodologice privind exportul definitiv sau temporar al bunurilor culturale mobile^{5[4]};

i) Normele privind comerțul cu bunuri culturale mobile^{6[5]}.

(2) Normele prevăzute la alin. (1) lit. a)–h) vor fi aprobate prin ordin al ministrului culturii și cultelor și vor fi publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(3) Normele prevăzute la alin. (1) lit. i) vor fi aprobate prin hotărâre a Guvernului.

Art. 97. – În termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi¹⁾, Ministerul Culturii și Cultelor va institui următoarele registre:

a) Registrul experților, în care vor fi înscrise persoanele acreditate ca experți pentru domeniile prevăzute la art. 3;

b) Registrul conservatorilor și restauratorilor;

c) Registrul bunurilor culturale distruse, furate, dispărute sau exportate ilegal.

Art. 98. – (1) În termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi^{7[1]} instituțiile publice specializate sunt obligate să prezinte Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor propuneri în legătură cu clasarea în tezaur a bunurilor culturale mobile deținute.

(2) În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi cultele religioase, precum și instituțiile publice nespecializate sunt obligate să depună la serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor în a căror rază teritorială își au sediul inventarul de bunuri culturale mobile deținute, în vederea efectuării operațiunilor de clasare.

(3) Termenul de finalizare a procedurii de clasare este de 6 luni pentru bunurile culturale mobile prevăzute la alin. (1) și

(2), care sunt supuse acestei proceduri în primele 9 luni de aplicare a prezentei legi.

Art. 99. – (1) Bunurile culturale mobile depuse în custodia unor instituții publice după data de 31 decembrie 1947 vor fi restituite de către instituțiile deținătoare persoanelor fizice sau juridice care le-au depus, potrivit dreptului comun, la cererea scrisă a acestora, cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

(2) Bunurile culturale mobile preluate înainte de 6 septembrie 1940 de autorități ale statului nu pot fi revendicate; bunurile culturale mobile preluate ilegal de autorități ale statului după data de 6 septembrie 1940 pot fi revendicate de proprietarii de drept și vor fi restituite acestora de către instituțiile care le dețin, pe baza unei hotărâri judecătorești definitive. Acțiunile în justiție pentru revendicare sunt scutite de taxe judiciare de timbru. Instituțiile deținătoare de arhive privind bunurile culturale mobile sunt obligate să permită accesul la documentele privind proveniența și preluarea acestora.

(3) Bunurile culturale mobile clasate, care fac obiectul restituirii în condițiile alin. (2), pot fi transmise proprietarilor de drept numai după garantarea în scris, de către aceștia, a respectării dispozițiilor prezentei legi.

Art. 100. – (1) Operele de artă plastică și fotografică, operele de artă decorativă sau de cult, operele cu caracter etnografic, ale meșteșugarilor populari, precum și alte opere create de autori în viață nu pot face obiectul clasării.

(2) Bunurile culturale prevăzute la alin. (1) pot fi exportate definitiv sau temporar fără nici o restricție.

Art. 101. – În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi^{8[1]} declarațiile persoanelor fizice, precum și fișierele alfabetice sau pe domenii, completate ca urmare a aplicării prevederilor Legii nr. 63/1974 privind ocrotirea patrimoniului cultural național al Republicii Socialiste România, publicată în Buletinul Oficial, Partea I, nr. 137 din 2 noiembrie 1974, abrogată prin Decretul nr.90/1990 privind înființarea și organizarea Comisiei Muzeelor

^{4[3]} A se vedea Hotărârea Guvernului nr. 216/2004 pentru aprobarea Normelor privind autorizarea laboratoarelor și a atelierelor de conservare și restaurare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 196 din 5 martie 2004, cu modificările ulterioare.

^{5[4]} A se vedea Hotărârea Guvernului nr. 518/2004 pentru aprobarea Normelor metodologice privind exportul definitiv sau temporar al bunurilor culturale mobile, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 370 din 28 aprilie 2004, cu modificările ulterioare.

^{6[5]} A se vedea Hotărârea Guvernului nr. 1.420/2003 pentru aprobarea Normelor privind comerțul cu bunuri culturale mobile, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 900 din 16 decembrie 2003, cu modificările și completările ulterioare.

și Colecțiilor, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 20 din 6 februarie 1990, aflate în păstrarea serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor și a Institutului de Memorie Culturală, se inventariază, se sigilează și se predau Arhivelor Naționale.

Art. 102. – În termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi^{9[1]}, în cadrul Inspectoratului General al Poliției din Ministerul Internelor și Reformei Administrative se organizează structuri specializate în prevenirea, descoperirea și urmărirea faptelor ilegale la regimul bunurilor care fac parte din patrimoniul cultural național mobil.

Art. 103. – În termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi^{10[1]} Ministerul Economiei și Finanțelor, cu avizul Ministerului Culturii și Cultelor, va crea, în cadrul Autorității Naționale a Vămirilor, structuri specializate în prevenirea și combaterea traficului ilegal cu bunuri culturale mobile.

Art. 104. – Ministerul Culturii și Cultelor, Ministerul Internelor și Reformei Administrative și Ministerul Apărării vor asigura, printr-un program de acțiuni coordonate, protecția și integritatea bunurilor culturale mobile clasate, aflate în instituții specializate și nespecializate, în instituții de cult, precum și în colecții private, împotriva riscurilor ce decurg din calamități naturale, tulburări publice sau conflicte armate.

Art. 105. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la 90 de zile de la data publicării ei în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) La aceeași dată se abrogă dispozițiile art. 2 alin. 2, art. 3–5, art. 9, 11 și 12 din Ordonanța Guvernului nr. 27/1992 privind unele măsuri pentru protecția patrimoniului cultural național, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 215 din 28 august 1992, aprobată și modificată prin Legea nr. 11/1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 65 din 14 martie 1994, și dispozițiile art. 3 lit. a) și b), art. 4, 6, art. 8 alin. (1) lit. d), art. 9 lit. b) și d), art. 11, 15, 20, 25, art. 27 alin. (1), art. 28 și ale art. 30 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 68/1994 privind protejarea patrimoniului cultural național, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 247 din 31 august 1994, aprobată și modificată prin Legea nr. 41/1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 105 din 30 mai 1995, cu modificările și completările ulterioare, precum și orice alte dispoziții contrare.

ANEXĂ

CATEGORII DE BUNURI CULTURALE

ce pot face obiectul restituirii, respectiv al recuperării, în înțelesul cap. IX și X

1. Obiecte arheologice mai vechi de 100 de ani, care provin din:
 - a) descoperiri și săpături arheologice, terestre sau subacvatice;
 - b) situri arheologice;
 - c) colecții arheologice.
 2. Elemente provenite din dezmembrarea unui monument artistic, istoric sau religios, ce constituie parte integrantă din acesta, mai vechi de 100 de ani.
 3. Picturi sau tablouri realizate integral de mână, în orice tehnică și pe orice tip de suport.
 4. Mozaicuri, altele decât cele incluse la pct. 1 sau la pct. 2, și desene realizate integral de mână, în orice tehnică și pe orice tip de suport.
 5. Gravuri originale, stampe, serigrafii și litografii, împreună cu matrițele și primele exemplare imprimate ale acestora.
 6. Producții originale de artă statuară sau sculpturi și copii executate prin același procedeu ca și originalul, altele decât cele incluse la pct. 1.
 7. Fotografii, filme și negativele acestora.
 8. Incunabule și manuscrise, inclusiv hărți și partituri muzicale, ca exemplare individuale sau în colecții.
 9. Cărți mai vechi de 100 de ani, ca exemplare izolate sau în colecții.
 10. Hărți imprimate mai vechi de 200 de ani.
 11. Arhive și componente ale acestora, de orice tip, în orice tehnică, având elemente mai vechi de 50 de ani.
 12. a) Colecții și specimene provenind din colecții de zoologie, botanică, mineralogie sau anatomie;
-

b) Colecții cu semnificație istorică, paleontologică, etnografică sau numismatică.

13. Mijloace de transport mai vechi de 75 de ani.

14. Orice alt bun cultural mobil neinclus în categoriile prevăzute la pct. 1–13, mai vechi de 50 de ani.

NOTĂ: În prezent, următoarele instituții și sintagme, care figurau în textul Legii nr. 182/2000, publicată în anul 2000, au devenit:

– „Ministerul Culturii” – „Ministerul Culturii și Cultelor”, conform Hotărârii Guvernului nr. 78/2005 privind organizarea și funcționarea Ministerului Culturii și Cultelor, republicată;

– „Ministerul de Interne” – „Ministerul Internelor și Reformei Administrative”, conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 30/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Internelor și Reformei Administrative, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 15/2008;

– „Ministerul Finanțelor” – „Ministerul Economiei și Finanțelor”, conform Hotărârii Guvernului nr. 386/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Economiei și Finanțelor, cu modificările și completările ulterioare;

– „Direcția Generală a Vănilor” – „Autoritatea Națională a Vănilor”, conform Hotărârii Guvernului nr. 532/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale a Vănilor, cu modificările și completările ulterioare;

– „Laboratorul Național de Cercetare în Domeniul Conservării și Restaurării” – „Institutul Național de Cercetare în Domeniul Conservării și Restaurării”, conform Legii nr. 488/2006 pentru modificarea și completarea Legii nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil;

– „direcția/direcțiile județeană/județene pentru cultură și patrimoniul cultural național” și „direcția/direcțiile județeană/ județene pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național, respectiv a municipiului București” – „servicii publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor”, conform Legii nr. 488/2006 pentru modificarea și completarea Legii nr. 82/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil.”
